

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek.
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvas szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hónapra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 256. szám.

Kedd, november 10.

Torontál vármegye följárata a kormányhoz.

Nagybecskerek, november 10.

Említettük, hogy Torontál vármegye tegnapi rendkívüli közgyűlése dr. Dellimanic Lajos főispán indítványára egyhangulag elhatározta, hogy Tisza István gróf miniszterelnököt és a kabinet tagjait följáratilag üdvözi. A formában, művészi tartalomban gazdag följárat, mely dr. Vinczehid Ernő megyei főjegyző jeles tollát dicséri, egész terjedelmében a következő:

Kegyelmes ur!

Mai közgyűlésünkben vettünk hivatalos uton tudomást arról, hogy ő Felső Nagyméltóságodat miniszterelnökké kinevezni méltóztatott.

Mi a hosszas válságnak ezen megoldását, — mert a Nagyméltóságod és kormányának kinevezésében megoldást látunk — örömmel üdvözljük.

Nem csak a kormány vezérének és tagjainak kiváltsága és reátermettsége fakasztják bennünket ezen érzést, de országunk helyzetének általános, mondhatjuk történelmi szempontból való megítélése is.

Torontál vármegye közönsége, tekintettel hazánk földrajzi fekvésére, nemzetközi helyzetére s nemzetiségi viszonyaira, állandóan és következetesen azon politikának volt híve, mely az Ausztriával való szoros kapcsolatban s e kapcsolat folyományát képező erőben az u. n. nagyhatalmi állásban, az ezáltal valószínűbbé tett állandó békében találja, a mi nyugodt és háborítatlan fejlődésünknek legbiztosabb zálogát. Azon államjogi gondolatnak, melyet a pragmática sanctio alapján az 1867-iki kiegyezés tételes intézkedései körvonaloznak.

Híve voltunk és vagyunk ezen politikának, mert e szoros államszövetség keretében biztonságban véljük állami létünket minden irányban megerősíteni s megalkotni avagy teljesen kifejleszteni mindazon intézményeinket, a melyek a souverain, független állam tartozékai.

Nagyméltóságod egyénisége, közpályája, mely nyitott könyv gyanánt fekszik ez ország közvéleménye előtt s a legutóbbi időkben kifejtett működése biztosítékul szolgálnak, hogy hasonlóképp fogja fel a kérdéseket.

Jól tudjuk azonban, hogy összes jogos igényeinket egyszerre meg nem valósíthatjuk. Hogy érzelmeink gyakran kerülnek ellentétbe a politikai belátással.

Nemzetünk közvéleményében hol az érzelmi világ ereje lüktet hatalmasabban, hol ismét a hideg megfontolás foglalja el helyét.

Történelmünk százados hullámozása ez.

Nemzeti küzdelmeinknek, de egyúttal haladásunknak állandó képe.

Most is oly időszakot élünk, a midőn a lelkesedés egy forró hulláma, hatalmas lökessel vitte előre aspirációinkat. De oly pontra jutottunk, a midőn az elért engedményt megbecsülve legfőbb szükségét érezzük, hogy önmagunkat fegyelmezzük s a józan munkához lássunk.

Szerencsének tartjuk azon megoldást, mely e feladatot a Nagyméltóságod szilárd kezébe juttatta.

Azon óriási feladatot: folytatni a

munkát ott, hol majd egy esztendeje elhagytuk, helyrehozni azon súlyos károkat, melyek nemzetünket anyagi téren sújtották, visszaszerezni azt, mit tekintélyben, nemzetközi sulyban veszítettünk, csak oly hatalmas méretű egyéniség hajthatja végre sikeresen s az is csak oly kiváló munkatársak segítségével, mint a milyenek Nagyméltóságodat és kormányát ismerjük

Az a férfias szókimondás, az a kerülmény minden kétértelműségnek, az a minden kérdésben való nyílt állásfoglalás, amely Nagyméltóságodat mindig jellemezte s mostani súlyos helyzetében fokozott tiszteletet parancsol, nemcsak egyéniségének fényét emeli, de elsősorban hasznára válik az országnak.

Nagyméltóságodnak ezen személyes tulajdonai, közéleti szereplésének szabad-élvű és erősen nemzeti jellege s gazdag kormányelnöki programja érleli bennünk immár szilárd meggyőződéssé azon hitet, hogy kormányzása hazánkra üdvös lesz.

E jól eső érzelem hatása alatt üdvözljük Nagyméltóságodat és kormányát őszinte melegséggel s biztosítjuk, hogy nagy munkájában teljes erőnkől támogatni hazafias kötelességünknek ismerjük.

A közig. bizottság ülése.

Nagybecskerek, november 10.

Torontál vármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta a vármegyeházán dr. Dellimanic Lajos főispán elnöklésével rendes havi ülést.

Az ülésen jelen voltak:

Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczehid Ernő főjegyző, Poroszkay Béla főügyész, dr. Plechl Szilárd főorvos, dr. Mihálovics Ödön árvaszéki elnök, Tóth István kir. tanácsos, pénzügyigazgató, dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő, Faur Kornél az államépítészeti hivatal főnöke, dr. Wiedorn Adolf kir. ügyész, Faragó János pancsovai kir. segédtanfelügyelő, Csekonics Sándor gróf, Babics József, Schulpe Vilmos, Karácsonyi Andor, Várnay Imre, Steinitzer Géza, dr. Mangold Samu bizottsági tagok, Bielek Antal, Balás Iván, Hertelendy Ferenc és dr. Mihálovics István előadók.

Elnöklő főispán miután megnyitja az ülést, külön üdvözi a közig. bizottság új tagját Schulpe Vilmost. Azután bejelenti hivatalosan, hogy a király Khuen-Héderváry gróf miniszterelnököt állásától fölmentette és helyébe Tisza István gróft nevezte ki.

Indítványára a bizottság elhatározza, hogy Khuen-Héderváry grófhöz bucsufeliratot intéz, Tisza István gróft pedig szintén följáratilag üdvözi. Ezután áttértek a tárgysorozatra.

Tóth István kir. tanácsos, pénzügyigazgató havi jelentése szerint állami egyenes adó címén a múlt év végével hátralék 2,638 154 kor. 53 fillér, a folyó évi adótartozásnak és utólagos előírásnak I—IV. évnegyedi esedéke 8,547,468 kor. 94 fillér, összes tartozás 11,185,623 kor. 47 fillér, töröltetett 234,571 kor. 31 fillér, megállapított adótartozás 10,951,052 kor. 16 fillér, befizetett 5,758,785 kor. 17 fillér. Hátralék 5,192,266 kor. 99 fillér, vagyis az adótartozásnak 47%-a. Összehasonlítás szerint a folyó évi október havi befizetés 36,930 kor. 30 fillérrel, a folyó évi január—október havi befizetés pedig 817,659 kor. 56 fillérrel kisebb, mint a múlt év hasonló időszakában elért befizetések voltak. Hadmentességi díj múlt év végével hátralék 272,880 kor. 70 fillér, a folyó évi tartozás esedéke 186,928 kor. 75 fillér, összesen 459,809 kor. 45 fillér. Töröltetett 31,962 kor. 95 fillér. Megállapított tartozás 427,846 kor. 50 fillér. Befizetés 54,335 kor. 84 fillér, hátralék 373,510

kor. 69 fillér, vagyis az összes tartozásnak 87%-a, összehasonlítás szerint a folyó évi október havi befizetés 17,841 kor. 05 fillérrel, a folyó évi január—október havi befizetés pedig 33,483 kor. 94 fillérrel kisebb, mint a múlt évi befizetés. A lefolyt hónapban 87 esetben ideiglenes házaómentességet engedélyezett a pénzügyi igazgatóság.

Dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő havi jelentésében előadja, hogy a zichyfalvai áll. elemi iskolához Darszon Janka okleveles tanítónőt kinevezte. Néhai Müller Mihály kir. tanfelügyelőségi tollnok özvegye számára 1100 korona évi özvegyi segély, Fehér János volt horvátkécsai róm. kath. tanító özvegye részére évi 612 korona özvegyi segélypénzt utalványoztak ki. Az elmúlt hónapban október 4-én Nagyszentmiklóson részt vett a tanfelügyelő a Miasszonyunkról nevezett iskolánővérek elemi és polgári leányiskolájának felavató ünnepélyén, 5-én ugyanott a járási főszolgabíróval a német-csanádi állami iskolai építkezések s a községi előjárósággal a nagyszentmiklósi ujonnan épülő állami iskola felszerelése, valamint a tanítótelek beiktatása ügyében tárgyalt. Okt. 6-ikán Zombolyán az iparostanonciskolai tanítói választó gyűlésen elnökölt, okt. hó 15-ikén Nagyikindán tárgyalásokat folytatott az ottani községi iskola államosítása ügyében és elnökölt az ottani községi óvónői választógyűlésen. Az elmúlt hónapban a tanfelügyelőség a megye népoktatási statisztikai adatainak összeállításával volt elfoglalva, a melyről más helyütt számolunk be.

Faragó János Pancsova és környéke népoktatási ügyeinek vezetésére kirendelt s. tanfelügyelő havi jelentésében előadja, hogy a vallás-és közoktatási miniszter Dusza Olgát a ceprajai községi. Kuzman Annát a románpetrei községi, Jankovics Bogumilát a sztarcsovai állami elemi iskolához rendes tanítónői minőségben kinevezte, Vajaskovics Sztanka sztarcsovai áll. el. iskolai tanítónőt Pancsovára áthelyezte, Dr. darszkyné Popovics Janka szefkerini községi elemi iskolai tanítónőt jelen állásában pedig végleg megerősítette. Balajthy Jollán tor-ozorai áll. kisedővönő állásáról lemondott. A románpetrei, ceprajai és hertelendyfalvai állami és községi jellegű népoktatási tanintézeteket vörhenyjárvány miatt bezárták.

Faur Kornél, az államépítészeti hivatal főnöke havi jelentésében előadja, hogy a nagyikinda—lovrii tvhatósági közút 78—80 km. szakaszának f. évi utépitési és hengerelési munkálatait is teljesen befejezték. Jelenleg tehát még csak a nagyikinda—nagyszentmiklósi tvh. közút 17—25,623 km., a bánlak—alibunári tvh. közút 17—20 km. és a nagyikinda—padéi tvh. közút 11—14 km. szakaszának f. évi hasonló munkálatai vannak folyamatban. Szintugy még folyamatban vannak a pancsova—kubini trv. hatósági közút 14,5—16 km. szakaszának a múlt évi hitel terhére folyamatban levő hasonló munkálatai. Sándorházán új táviróhivaltal rendeztek be, mely működését október hó 12-ikén kezdte meg.

Dr. Plechl Szilárd megyei főorvos jelentésében konstatálja, hogy a közegészségi állapot a vörheny elterjedése dacára a múlt hónapban elég kedvező volt. Vörhenybetegét bejelentettek Nagyikindáról 55-öt, Almásról 48-at, Román-Petréről 16-ot, Sztarcsováról 15-öt, Hertelendyfalváról 15-öt, Szerb-Padérol 14-et, Nagytószegről 12-öt, de szörványosan még több községben fordult elő vörheny, de a betegség nagyobb mérvű elterjedését az óvóintézkedések szigorú végrehajtása meggátolja. A kanyaró-betegek szintén némileg szaporodtak, de lefolyásuk enyhe. Az iskolákat bezárták Szerb-Padén, Czrepaján, Román-Petrén, az ovodákat Hertelendyfalván és Szerb-Csanádon. A többi ragályos és közönséges betegek minimális számmal voltak.

Dr. Wiedorn Adolf kir. ügyész jelentése szerint a fogházakban mindenütt rend van. Az összes fogházakban a foglyok száma a hónap végével a következő volt, a nagybecskereki fogházban 91, férfi 6 nő, a módosiban 10 férfi, a törökbecseiben 2 férfi, egy nő.

Miután Balás Iván gyógyköltsegekről, Bielek Antal mezőrendőri dolgokról, Hertelendy Ferenc cselédügyi kihágásokról referált, Poroszkay Béla m. főügyész és dr. Vinczehid Ernő főjegyző pedig néhány felebezárt ügyet terjesztett be, az ülést az elnöklő főispán berekesztette.

Gulner Gyula felmentése. A hivatalos lap legutóbbi száma közli Gulner Gyula belügyminiszteri államtitkárnak hivatalától felmentését. Az erről szóló királyi felmentés szövege a következő:

A belügyminiszterium vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán Gulner Gyula belügyminiszteri államtitkár ezen állásától, hű és buzgó szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmére felmentem.

Kelt Bécsben, 1903. évi november hó 6-án.

FERENC JÓZSEF s. k.

Gróf Tisza István s. k.

Torontálvármegye népoktatásügye.

Nagybecskerek, november 10.

Dr. Pacséri Károly, Torontálvármegye kir. tanfelügyelője a megyei közg. bizottság tegnapi ülésén terjedelmes jelentésben számolt be Torontálvármegye népoktatásügyének 1902—3. évi állapotáról.

Ezen nagy gonddal összeállított kimerítő jelentés, mely hű képét nyújtja a vármegyei népoktatásügy fejlettségének, sok érdekes adatot tartalmaz, melyek közül örömmel emeljük ki azt, hogy vármegyeinkben az iskolába nem járók száma csak 13 százalékát teszi ki az összes tanköteleseknek, holott az ország számos vármegyéjében három, sőt négyszer annyira rug az alfabéták száma. Ezen kedvező állapotot tekintve, Torontálvármegye az összes megyék közül a harmadik helyen áll.

A kir. tanfelügyelő jelentésének statisztikai adatait a következőkben adjuk:

A megye területén a tankötelesek száma volt 100.982, ezek közt volt mindennapi 6—12 éves fiú 38.335, leány 36.939, ismétlődő 13—15 éves fiú 12.801, leány 12.907.

Vallási megoszlás szerint volt róm. kath. 48.171, gör. kath. 590, kel. 44.752, helv. hitv. 2054, ágost. hitv. 4302, unitárius 4, izraelita 1109.

Nyelv szerinti megoszlás szerint volt magyar 19.031, német 31.936, román 14.197, tót 2483, szerb 31.363, horvát 764, bolgár 1208.

A 100.982 tankötelesek közül iskolába járt: az elemi mindennapi iskolába 66.248, ezek közül fiú 34.644, leány 31.604, az általános ismétlődő iskolába fiú 5154, leány 4932, a gazdasági ismétlődő iskolába fiú 3946, leány 3550, az iparos-tanonc iskolába fiú 1765, a kereskedő-tanonc iskolába fiú 221, a felső népiskolába járt leány 136, a polgári fiúiskolába 688, a polgári leányiskolába 523, a felsőkereskedelmi iskolába 26, a középiskolákba 546, vagyis ezen 9-féle iskolába járt 21.487.

Az összes tankötelesek közül iskolába járt tehát 87.735, vagyis a tankötelesek 86,88%-a.

Iskolába egyáltalában nem járt 13.247, vagyis a tankötelesek 13,12%-a.

Az iskolába járók részéről elkövetett félnapi igazolatlan iskolamulasztások száma 570.771, ebből felmentett esetek száma 528.122, pénzbírsággal büntetett esetek száma 42.649, ezek után befolyt bírságpénz 4081 korona.

A népiskolák száma volt összesen 372, ezek közül állami elemi iskola volt 68, községi el. isk. volt 128, róm. kath. el. isk. volt 55, gör. kath. el. isk. volt 5, gör. kel. el. isk. volt 85, ev. ref. el. isk. volt 4, ágost. ev. el. isk. volt 5, izr. el. isk. volt 4, magán el. isk. volt 5, egyesületi el. isk. volt 3, állami felsőleányiskola volt 1, gör. kel. felsőleányiskola volt 1, állami polgári iskola volt 4, községi polgári iskola volt 1, róm. kath. polgári iskola volt 3, vagyis összesen 372 iskola.

Ezen iskolákban működött összesen 1001 tanerő és pedig az állami iskolákban 287, a községi isk. 327, a róm. kath. isk. 135, a gör. kath. isk. 5, a gör. kel. isk. 220, az ev. ref. isk. 5, az ágost. ev. isk. 7, az izr. isk. 6, a magán isk. 6, az egyesületi isk. 3, összesen 1001 tanerő.

Ezen tanerők közt volt okleveles 991, nem okleveles 10.

A nem oklevelesek közt volt róm. kath. tanító 2, gör. kath. tanító 2, ág. ev. tanító 2, gör. kel. tanító 4.

Nem szerint elkülönítve férfitanító volt 705, nőtanító volt 296.

A 68 állami elemi iskolában 251 tanító működött, kiknek vezetése alatt a mindennapi iskolákban tanult 16.958 tanuló, az ismétlődő iskolákban tanult 4866 tanuló, összesen járt tehát 21.824 tanuló.

Ezen 68 állami iskola fentartási költsége volt: 406.301 kor., ebből tanítói fizetésekre ment 322.733 kor., dologi szükségletekre 83.558 korona.

A megye területén az óvókötelesek száma 34.274, ezek közül járt ovodákba 11.650, nem járt ovodákba 22.624, vagyis az óvókötelesek 66%-a.

Kisdedovoda volt: 13, 13 óvónővel, községi 54, 56 óvónővel, felekezeti 7, 7 óvónővel, egyesületi 8, 9 óvónővel, vagyis összesen 82 ovoda 85 óvónővel.

Állandó menház volt községi 17, ugyanannyi vezetőnővel.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/45-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A felső kereskedelmi tanárai Wlassichoz. Közöltük multkor Wlassics Gyula volt kultuszminiszternek a nagybecskereki felső kereskedelmi iskolához intézett bucsulevelét. A bucsuzó levélre a felső kereskedelmi tanári kara most a következő lelkes és szép felirattal intézte eltávozott vezetőjéhez, akinek oly hervadhatlan érdemei vannak a magyar kultúra körül:

Kegyelmes urunk!

Lelkünkben az igaz fájdalom leverő érzésével, de mély hálával eltelve olvastuk távozó vezérünk bucsuzó levelét, melynek minden betűjéből a legnemesebb szeretet és jóindulat melege árad felénk.

A vezért s a névtelen munkások ezreit bensőleg, egyetemesen és elválaszthatlanul egybeforrasztó ezen nemes szeretet volt a mi lelkünk erőssége; hitünk, bizodalomunk forrása, minden munkásságunk serkentője.

E hatalmas szeretet és jóindulat emelte föl lelkeinket Kegyelmes urunk nagy céljainak, eszméinek és szellemének igaz megértéséhez. Ez adott nemes tartalmat, lendületet törekvéseinknek, ez töltötte be sziveinket önértettel és öntudattal s e szeretetből merítettünk lelkesedést jó és rosz napokban egyaránt, hogy meggyőződésünk erejével, tudásunk és képességeink teljességével szolgáljuk Kegyelmes urunk ideálját, legnemesebb törekvéseink e mindezek fölött álló célját: a magyar nemzeti kultúrát.

És e nemzeti kultúra ma már hatalmasan bontogatja szárnyait, erőteljes lépésekkel tör előre a haladás ösvényén, számottevő munkát végezve, hivatást teljesítő vesz részt az emberiség egyetemes kulturális törekvéseiben. E sokoldalú fejlődés, megerősödés, értékes munka elválaszthatlanul a Nagyméltóságod nevéhez kapcsolódik.

S ha vezérünk még is vállott a helytől, a honnét lángelmével, egyéniségének teljes odaadásával intézte hazánk közművelődésének ügyeit, lelke nem csak alkotásaiban él, hanem itt él lelkeinkbe foglalva: törekvése, szelleme a mi legértékesebb örökségünk.

Kegyelmes urunk!

Igaz, eredményekben gazdag munkásságáért, a messzi jövőre kiható alkotásaiért a nemzet halás elismerése kíséri utjában.

Mi pedig, a közművelődés igényeiben munkásai, távol és függetlenül minden emberi érdektől, lelkünk és érzéseink teljes szabadságával és igazságával adunk kifejezést el nem muló hálánknak, tiszteletünknek és ragaszkodásunknak nemes szívjóságáért, jó és balsorsunkban imáitunk viseltetett atyai jóindulatáért.

Áldjuk a kezét, mely bölcsen kormányzott és vezetett; áldjuk a nemes szívét, amely a saját hitét, íhletét és lelkesedését oltotta be munkásságunkba; a lángelmét, mely fényességével világította meg nehéz pályánk rögös utjait.

Nevét lelkeinkbe zárva kérjük Nagyméltóságodat: fogadja jó szívvel ez igénytelen sorokat s tartson meg bennünket állandó jó emlékeztetésben.

Nagybecskerek, 1903. november 5-én.

A felső keresk. isk. tanári kara.

Tanácsülés. Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor a városházán ülést tartott, melynek egyes fontosabb tárgyairól híreink között számolunk be.

Darányi a muzslyai gazdakörhöz. Darányi Ignác volt földmívelésügyi miniszter a felső-muzslyai földmívelők gazdaköréhez fényképe megküldése mellett a következő bucsuitartat intézte:

Ő császári és apostoli királyi felsége folyó évi november hó 3-án kelt legfelső kéziratával a m. kir. földmívelésügyi miniszterium vezetésétől — saját kérelmemre — legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott.

Midőn e tárca vezetésétől megváltak, nem mulaszthatom el, hogy a tisztelt gazdakörnek őszinte köszönetet ne mondjak hivatalos működésében tanúsított hazafias támogatásáért.

Budapest, 1903. évi november hó 3-án.

Darányi Ignác s. k.

Uj anyakönyvvezetők. A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Torontálvármegyeében a szerbeleméri anyakönyvi kerületbe Krivácsi Endre községi irnokot, a starcsovaiba Ardeleán Pantaleon jegyzői irnokot, a dobricaiba pedig Mrávics jegyzői községi irnokot anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és Krivácsi Endrét a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

A törökkanizsai lecsapoló társulat elnöksége. Mint Törökkanizsáról írják, az ottani belviz lecsapoló társulat igazgatósága levelet kapott Tallián Bélától, melyben tudatja, hogy a társulat elnökségéről miniszterre történt kinevezése folytán lemond.

Az egyházmegyei klérus köréből. A megyés püspök az alábbi segédlelkészeket disponálta: Klein Mihályt Battonyára, Sipos Istvánt Arad-Szt.-Mártonról Kisiratosra, Kohner Pétert Kisiratosról Zichyfalvára és Jung Miklóst Zichyfalváról Arad-Szent-Mártonra.

Dr. Plechl Szilárd jubileuma. A közg. bizottság tegnapi ülésén Steinitzer Géza bizottsági tag abból az alkalomból, hogy dr. Plechl Szilárd megyei főorvos, a bizottság tagja, nov. 22-ikén ünnepli 40 éves orvosi működését, meleg szavakban méltatta dr. Plechl Szilárd kiváló érdemeit, melyeket a vármegye szolgálatában szerzett. Dr. Plechl Szilárd mindig ideálisan fogta föl orvosi hivatását s mikor e hivatásban eltöltött hosszú esztendőök határkövéhez ér, a közg. bizottság sem maradhat el az üdvözlők sorából. Indítványozza, hogy a közgazgatási bizottság dr. Plechl Szilárdot jubileuma alkalmából jegyzőkönyvileg üdvözölje. A bizottság a jelenvolt főorvost lelkesen megéljenezte és Steinitzer indítványát egyhangulag elfogadta.

A főgimnáziumi bizottság ülése. A főgimnáziumi bizottság tegnap délután 4 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott. Az ülésen jelenvoltak: dr. Vinczevidy Ernő, Balási József, dr. Brájjer Lajos, dr. Klein Mór, dr. Mangold Samu, Harzer József, Hauszladen Mátyás és Reháki Béla. A bizottsághoz 48 tandijelengedés iránti kérvény érkezett be s a kérvényezők közül 43 teljes, 4 fél tandijelengedést kapott, egy tanulónak a kérvényét pedig visszautasították. Az elengedett tandjak összege 2700 koronát tesz ki.

Választások a városnál. Dr. Perisics Zoltán polgármester a legutóbbi gyűlési határozat alapján most fölkérte az aispánt, hogy a városnál üresedésben levő levéltárnoki, 2 irnoki és az esetleg megüresedendő harmadik irnoki állásra a választás határnapját tüzze ki.

A pancsovai vonal menendje. A pancsovai vonalon Alibunár felé fekvő községek multkoriban kérvényt nyújtottak be a kereskedelmi miniszterhez, hogy a pancsovai vonatnak menetrendjét akként változtassa meg, hogy a reggeli vonat 7 óra 22 perc helyett 8 óra 22 perckor érkezessen Nagybecskerekre, mert a mostani menetrend rajuk nézve nagyon terhes, úgy, hogy hatsak nem föttétlenül kell elkerülni Nagybecskereket. A kereskedelmi miniszter az érdekelt községek kérését elutasította azzal az indokolással, hogy a vonat menetrendjét annak idején Nagybecskerek városával egyetértőleg éppen azért állapította meg, mert ez az idő Nagybecskerek piaci forgalmára kedvezőbb. Egyoldalulag tehát nem változtathatja meg a menetrendet. Most az érdekelt községek Nagybecskerek városához fordultak, hogy támogassa kérésüket, mert a menetrend megváltoztatásával jelentékeny vásárló közönséget nyernek s ez a városnak, úgy piaci, mint kereskedelmi forgalmára előnyösebb. A városi tanács mai ülésén foglalkozott a kérdéssel s miután a menetrend megváltoztatása most csakugyan előnyére válnék a városnak megbízta a polgármestert, hogy a város nevében kérelmezze a miniszternél a pancsovai vonat menetrendjének fönt körülírt megváltoztatását.

A közg. tanfolyam Rákóczi-ünnepélye. A nagybecskereki közg. tanfolyamhallgatók Rákóczi-ünnepélye alkalmából a következő felülfizetések folytak még be: Torontálmegyei takarékos és hitelbank, Nagybecskereki takarékos és előleg egylet részvénytársaság 20—20 kor., dr. Dellimanics Lajos, Jankó Ágoston, dr. Riesz Jakab, dr. Perisics Zoltán, Nagybecskereki népbank részvénytársulat, Pleitz Fer. Pál 10—10 kor., Strosz Béla, Szilágyi Albert, Marcoin Jenő, Bielek Antal, dr. Nónay Pál, dr. Brájjer Lajos, dr. Végh Lajos 5—5 kor., Ládai Kálmán, Osztrák-magyar bank helybeli fiókja 4—4 kor., Martin József, Közgazdasági bank mint részvénytársaság, Hiller László, Wingler Ferenc, dr. Mangold Samu, dr. Pollák Győző, Biró Henrik 3—3 kor., Schlesinger és Polakovits cég, dr. Haidegger Lajos, Benkovich Mihály, Semsey Gyula, ifj. Tullics György, Jankovits Athanáz, Pfeiffer N. 2—2 kor., özv. Stassik János.

nosné.
Millich
Végh
nemes
rendező
szönet
el a re
köszöme
Pálné
Wagn
alatt a
Semse
Bencze
kaszino
működés
leghála
igen tisz
Ágost
és St
sajtó, el
Lajos
háláját
munkák
szép, ha
e város
önérzet
egyik le
az orsz
vezérelt
sághar
Nagybe
A rend
Miklós,

becskere
tetszik
hogy a
őket me
tetszett
segélyt
éppensé
most sa
s minde
tanács
ezekkel
hogy ne
s aki ne
a kezét

gk. pléb
meghalt
mették
szertart
esperes
végezte

e hó 1
második
jegyzőkön
hitközségi
ülésén
vet a ple
temesvár

Éjjel a na
alkalmáva
kiszértek
délelőtti
veszélyes
György,
a kihallg
illetőség
zódott a
egyen sze
gel nem
veszedel
kártyázás,
bajuk vol
rendőség
évre kitilt

Zg
ügyében
bírósg,
hogy Nagy
közötti éj

A me
törvényze
Duka La
Lauka
módsi üg
Béla és dr
Rendes
Szilviusz,
István, Far
vics Andras
Márton és
Merlák M

Az es
hallgattak
kosság nap
pedig kihaj
jött és me
fél kilenc

nosné, Tarnay Ferencné, Hegedüs János, dr. Millich Jakab, dr. Handler Lázár, Tichy József, Végh Károly 1—1 koronát fizettek. Mindezen nemes adományokért fogadják felülfizetők a rendező-bizottságnak ez uton is hálás köszönetét. Ez alkalommal nem mulaszthatja el a rendező-bizottság őszinte háláját és mély köszönetét Schnell Alfrédné, dr. Nónay Pálné urasszonyoknak, Dölle Hilda urhölgynek, Wagner Nándor hitoktató urnak s a vezetése alatt álló alkalmi dalárda minden egyes tagjának, Semsey Gyula vármegyei főlevéltáros urnak, Bencze Antal és fia helybeli cégnek, valamint a kaszinó-egylet vezetőségének részint szives közreműködésükért, részint jóindulatu támogatásukért leghálásabb köszönetét kifejezni. A tanfolyam igen tisztelt előadói kara, különösen pedig Jankó Agost alispán ünnepély védnök, Szilágyi Albert és Strosz Béla diszelnök urak és a helybeli sajtó, élén a „Torontál” szerkesztőjével dr. Brájer Lajos urral, fogadják az összes hallgatóság osztatlan háláját azért a nemes, fáradságot nem ismerő munkálkodásukért, melylyel megvalósíthattuk azon szép, hazafias ünnepélyt, melyről mindegyikünk s e város minden egyes hazafiasan érző polgára önéretteljesen vallhatja, hogy ezen ünnepély egyik legszebbike volt mindazoknak, melyek eddig az országban II. Rákóczi Ferenc, illetve hősiességük emléke alkalmából rendezettek. — Nagybecskerekben, 1903. évi november hó 10-én. A rendező-bizottság nevében: Deresty György Miklós, a r. b. elnöke.

A menedékház és a szegények. A nagybecskereki szegények egy részének sehogyan sem tetszik a városnak az az alyai gondoskodása, hogy a menházban való ellátással meg akarja őket menteni a nyomorúságtól. Nekik jobban tetszett az, hogy a sokszor érdemtelennül kapott segélyt tetszésük szerint költhették el, legtöbbször éppenséggel nem arra, amire kellett volna. Ezek most sehogyan sem akarnak bemenni a menházba s mindenáron az eddigi segélyt szeretnék. A város tanácsa azonban igen helyesen röviden elbánc ezekkel az emberekkel s mai ülésén kimondta, hogy november 15-ikén minden segélyt beszüntet s aki nem megy be a menházba, arról leveszi a kezét.

Halálozás. Jaksics János szerbcernyai gk. plébános tegnapelőtt reggel 61 éves korában meghalt. Az elhunyt plébánost tegnap reggel temették el Cernyán nagy részvét mellett. A gyászszertartást Sztraity György nagybecskereki gk. esperes és Nikiforovics Simon gk. plébános végezte fényes papi segédlettel.

A második gör. kel. plébánosi állás. Az e hó 1-én a gradnuciai negyedben megejtett második gör. kel. plébánosi választásról szóló jegyzőkönyvet a nagybecskereki gör. kel. szerb hitközségi választmány tegnap délután megtartott ülésén hitelesítette s a hitelesített jegyzőkönyvet a plébános kinevezése végett megküldte a temesvári püspöki székszéknél.

Elfogott családok. Sikerkült fogást tett az éjjel a nagybecskereki rendőrség. Az éjjeli razzia alkalmával ugyanis két gyanus kinézésű embert kísérték be a rendőrök, a kikről azután a ma délelőtti kihallgatás folyamán kitudott, hogy közveszélyes családok. A két jó madár egyike Rámai György, a másik pedig Kécsity György, a kik a kihallgatás folyamán bevallották, hogy mokrini illetőségűek, mire a rendőrség telefon útján tudakozódott a község előljáróságánál a két gyanus egyén személye felől s a kapott válasz éppenséggel nem volt hízélgő. Ugy Rámai, mint Kécsity veszedelmes emberek, a kiknek pénzügyártás, hamis kártyázás, lopás és csalások miatt több ízben bajuk volt a bírósággal. Az elfogott családokat a rendőrség illetőségi helyükre toloncoltatta s három évre kitiltotta a városból.

ESKÜDTSZÉK.

Az apagyilkos.

Zgrgya Pál nagymargitai földmives bűnyében itélkezett ma a nagybecskereki esküdt-bíróság, kit az a súlyos bűncselekmény terhel, hogy Nagymargitán ez év június hó 2. és 3-ika közötti éjjel tulajdon édesapját meggyilkolta.

A mai tárgyaláson dr. Polgár Sándor törvényszéki bíró elnökölt, bírák voltak: dr. Duka László és ifj. Makk József, ügyész: dr. Lauka József, védő: dr. Jezovics Gyula módosi ügyvéd, orvosszakértők: dr. Fialowski Béla és dr. Magyar Károly törvényszéki orvosok. Rendes esküdték: Ifj. Bobor Gyula, Ille Szilviusz, Zsebelyán János, Opolcer Lajos, Tiroch István, Faragó Gyula, Zimmerer Viktor, Balugovics András, Nikolics Iván, Rác Antal, Horti Márton és Amend Ferenc, pótesküdték pedig Merlák Márton és Jeges Gábor.

Az esküdték megeskütése után Zgrgya Pált hallgatták ki. Zgrgya elmondta, hogy ő a gyilkosság napján délután munkáról jött haza, később pedig kihajtotta a lovakat a legelőre. Este hazajött és megvacsorázott, vagyora után pedig úgy fél kilenc óra tájban este ismét kiment a lege-

lőre, hogy a lovakra felügyeljen. Tagadja azonban azt, hogy tényleg ő gyilkolta volna meg édesapját, noha a gyanu egyedül csak reája esik, annál is inkább, mert már hosszú idő óta ellenséges lábon élt atyjával s egy ízben szerelmi kaland miatt kénytelen volt elhagyni a szülei házat. A gyanut még csak fokozza az is, hogy a meggyilkolt Zgrgya Demeter állítólag viszonyt folytatott menyével s így valószínű, hogy a fiu megtudta s ezért gyilkolta meg atyját. Ezenkívül a gyanut megerősíteni látszik még az is, hogy Zgrgyák házában egy mérges természetű kutya volt, a melyet éjjelenként szabadon eresztettek s így idegen ember aligha jöhetett az udvarba.

Ezután a vádlott édesanyját hallgatták ki, a ki elbeszélte, hogy fia a gyilkosság estéjén kiment a mezőre, hogy a lovakra felügyeljen. Midőn a fiu elment hazulról, az egész család aludni tért, férje a folyosón levő ágyba feküdt s mivel lefekvés előtt kissé ittas volt, meghagyta neki, hogy úgy éjjel tájt nézzen ki hozzá. Az asszony azután elmondotta, hogy éjjel után 1 órakor ki is nézett férjéhez, vajjon jól fekszik-e s ekkor látta, hogy férje fején hatalmas seb van, ő maga pedig nagy vértócsában fekszik. Jajveszékélésére összeszaladtak a házbeliek és a szomszédok s csak akkor tudta meg, hogy férje halott. Az elnöknek arra a kérdésre, vajjon idegen ember járhatott-e az udvarban anélkül, hogy a kutya észre ne vette volna, az asszony azt válaszolta, hogy a kutya éjjelenként gyakran el szokott kóborolni s így valószínű, hogy a gyilkosság éjjelen sem volt a háznál. Állítja továbbá azt is, hogy férje és a fia az utóbbi időben meglehetősen jól éltek egymással.

Zgrgya Pálné, a vádlott felesége határozottan tagadja, hogy viszonya lett volna apósával. A gyilkosságról magáról csak annyit tud, hogy anyósa jajveszékélésére felébredve, Zgrgya Demetert a folyosón meggyilkolva látta.

Ezután az orvosszakértőket hallgatták ki, akik azt állítják, hogy az öreg Zgrgya a fején kapott seb következtében halt meg s hogy a sérülés éles tárgyval (fejével) ejtetett.

Az orvosok után a tárgyalásra megidézett többi tanuk kihallgatására került a sor.

Délben az elnök a tárgyalást felfüggesztette. Itéltre valószínűleg csak a késő délutáni órákban kerül a sor.

§ Halálos szövélet. Említettük, hogy a nagybecskereki esküdtbíróság tegnap tárgyalta Szrdanov Ráda szerbaradaci ember bűnpörét, aki Matein Milán ugyanottani lakost szövélet közben agyonszúrta. A véres eset ez év június hó 4-én történt. Matein Milán Szrdanov Ráda haza előtt üldögélt. Estefelé Szrdanov is hazaérkezett a mezőre, a hol egész nap dolgozott s mivel Mateint háza előtt látta ülni, melléje telepedett s beszédebe ereszkedett vele. Beszélgetés közben Szrdanov kérdőre vonta Mateint, hogy mit keresett két nap előtt éjjel nála, mire Matein azt válaszolta, hogy meg akarta hívni egy kis lopott libapecsényére. Szrdanov erre hevesen kikelt Matein ellen, hogy az őt olyan aljas embernek hiszi, a ki lopott pecsenyét eszik. Ebből azután kölcsönös szövélet keletkezett, miközben Matein felugrott s egy bottal meg akarta ütni Szrdanovot, ez azonban megakadályozta az ütést s kést rántva Mateint hasba szúrta. Matein erre futásnak eredt, Szrdanov azonban utána vetette magát s midőn elérte, még két szurást ejtett Mateinra, a minek következtében Matein rövid idő múlva meghalt. Így került Szrdanov szándékos emberölés büntetvével vádolva az esküdtsek elé, amely tegnap tárgyalta ügyét ifj. Makk József törvényszéki bíró elnökletével. Szavazóbírák: dr. Polgár Sándor és Junga Aladár volt, ügyész: dr. Lauka József, védőügyvéd: dr. Annau Ernő, orvosszakértők: dr. Fialowski Béla és dr. Magyar Károly, jegyző: Polgár József, tolmács pedig Jankovics Athanász volt. Esküdték: Szász Mihály, ifj. Bobor Gyula, Virágh József, Faragó Gyula, Fejes Sándor, Nikolics Iván, id. Machalek János, Soós József, Fehér Ádám, ifj. Forró Mihály, Kovács Ödön és Zimmerer Viktor. A kihallgatás folyamán a vádlott beismerte tettét s védekezésül csupán azt hozta fel, hogy kissé ittas állapotban volt, mikor tettét elkövette. Dr. Fialowski Béla és dr. Magyar Károly orvosszakértők vallomása szerint Matein a szurások következtében beállott elvérzés folytán halt meg. Ezután a tanuk kihallgatására került a sor, a mely délig tartott. Délben az elnök felfüggesztette az ülést s délután a vád és vádbeszéd elmondására került a sor. A kérdések alapos ismertetése után az esküdték visszavonultak s mintegy órai tanácskozás után ifj. Bobor Gyula, mint az esküdték főnöke kihirdette a verdiktet, a mely szerint az esküdtsek szándékos emberölés büntetvében bűnösnek találta Szrdanovot s azért a kir. törvényszék mint esküdtbíróság öt 3 évi fegyházra, 5 évi hivatalvesztésre és a felmerült bünyei költségek megtérítésére ítélte. Az ügyész az ítéletet tudomásul vette, Szrdanov és védője ellenben semmisségi panasszal éltek.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 10-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, november 10.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, amelyen először a bizottságokban megüresedett helyeket töltötték be.

A bizottsági tagok megválasztása után folytatták Tisza István gróf miniszterelnök programja fölötti vitát.

Az első felszólaló Vlád Aurél nemzetiségi képviselő volt, aki a nemzetiségeket védi és azt mondja, hogy a tüzzel-vassal való magyarosítás veszedelmes, mert elidegeníti a nemzetiségeket s ez nem válik hasznára a hazának.

Kiáltások jobbról: Miért nem mondja magyar hazának!

Veszelo vszky tót nemzetiségi képviselő többször helyeslőleg közbeszólt Vlád Aurél beszédénél, a miért a következő szónok Hock János csesen bírálja. Veszelo vszky erre megint közbe kiabál, mire nagy zaj támad.

Olaj Lajos: Hogy mer így fészkelődni? Kidobjuk! Szemtelen!

Hentaller Lajos: Mint egy részeg tót. Dellirium tremensben van.

Az elnök megint Veszelo vszkyt, mire Hock János szünetet kér.

Szünet után Hock János folytatja beszédét.

A király útja.

Budapest, november 10. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből táviratozzák, a király ma Ferenc Szalvátor főherceg és Mária Valéria főhercegnő látogatására több napra Waisebe utazott.

A képviselőház elnapolása.

Budapest, november 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben azt beszélnek, hogy ha a szélsőbalik nem hagyják fel az obstrukciót, a képviselőházat állítólag el fogják napolni.

Apponyi felszólalása.

Budapest, november 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Apponyi Albert gróf ma délelőtt megjelent a képviselőházban s hir szerint fel akart szólalni a közös jelvények dolgában. Közbejött akadályok miatt azonban el kellett utaznia s így felszólalása néhány napra elmaradt.

A függetlenségi párt tovább obstruál.

Budapest, november 10. (A „Torontál” eredeti táv.) A függetlenségi Kossuth-párt tegnapi értekezletén egyhangulag kimondta, hogy nyílt kérdésnek hagyja a harc további folytatását a párt tagjaira nézve. Politikai körökben azonban biznak abban, hogy e harc nem lesz obstrukciós.

A megoperált német császár.

Budapest, november 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből jelentik: A német császár, a kit egy polyp miatt a torkánál megoperáltak, ma jól érzi magát s az orvosok szerint nincsen ok aggodalomra. Az operációnál közreműködő orvosok határozottan tagadják, hogy a német császár baja rákos természetű volna.

Lónyay grófnő állapota.

Budapest, november 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, Lónyay Stefánia grófnő állapota állandóan javul s orvosai szerint rövid idő múlva felgyógyul.

Határidő-üzlet.

Budapest, november 10. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak nagyjából változatlanok. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1904.)	7.75—
Tengeri (májusra 1904.)	5.29—
Zab (áprilisra)	5.48—
Rozs (áprilisra)	6.65—

Városi színház.

3 szenzációs előadás,
kedden november 10., szerdán 11. és csütörtök 12-én

amerikai elektro bioorraf

(Randwoll rendszer)

Hombres-Fey színházból.

A kísérő zenét minden egyes képhez egy a helybeli
nemzeti zenekarokból fogja eszközölni.

Kezdeté esti 8 órákor. (874-3.2)

A második felvonás után nagy
fonográf-hangverseny.

Belépti-díjak: Földszint és I. rend páholy 6 korona, II. rend páholy 3 korona, földszinthelyek I-IV. sor 1 korona, V-XII. sor 1.50 korona, XII-XIV. sor 1 korona, állóhely 60 fillér, tanulójege 40 fillér, karzat 50 fillér.

Jegyek előre válthatók G्रेसits J. könyvkereskedésében, este a pénztárnál.

Pénztárnyitás esti 7 órákor.

Pénzt, sok pénzt,

ha vonként 1000 koronáig kereshet
mindenki tisztességesen minden szak-
ismeret nélkül.

Küldje be címét E 978 jelige alatt
a következő címre: **Annoncen-Ab-
teilung des „Merkur“ Mannheim,**
Meerfeldstrasse. (774-62.37)

A nagyikindai járás főszolgabírájától.

8469. I. sz. 1903.

872-3.3

Pályázat.

Nagyikindai szolgabírói járáshoz tar-
tozó Nákófalva községnél a közsegi
orvosi állás lemondás folytán megüresed-
vén, annak választás újáért betöltése végett
pályázatot nyitok.

A községi orvos javadalmazása:

évi fizetés 1200 korona,
nappali látogatási díj 80 fillér,
éjjeli látogatási díj 1 kor. 20 fillér,
és halottkémi látogatási díj 80 fillér.

A megválasztandó orvos a husszlemlési
teendőkkel is meg lesz bízva, mely teendője
után őt a törvényhatóságilag megállapított
díjak illetik.

A megválasztandó orvos köteles a
torontálmegyei orvosi nyugdíj-egyletbe mint
rendes tag belépni.

Kellően felszerelt pályázati kérvények
folyó évi december hó 15-éig alólirottnál
benyújthatók.

Nagyikinda, 1903. évi november hó
6-án.

Tellecsky,
főszolgabíró.

Van szerencsém a n. é. közön-
séget értesíteni, hogy a Demkó-
féle házban (Vármegyeház-utca)

gyümölcs-kereskedést

nyitottam, hol mindennemű finom,

kitünő állapotban lévő

gyümölcs kapható.

Szíves támogatásért esedez

NEDELYKOVICS DUSÁN

gyümölcs-kereskedő,
Nagybecskerek.

(871-3.3)

Elsőrendű
tüzifa.
Valódi porosz Kitünő minőségű

szalon kőszén pirszén (coacs)
a Wildensteinegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb faszén.

Kaphatók: 800-50.15

KURLÄNDER IMRE fakeskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz.

144.742/903. szám Magyar királyi államvasutak.
Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága
az 1904. évben szükséges mintegy 453.000 drb.
horgonyzott talpfa jelzőszeg és 3640 métermássa
sósav szállítására ezennel nyilvános pályázatot
hirdet.

Az ivenként egy koronás bélyeggel ellátott
ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi novem-
ber hó 28-án déli 12 óráig a magyar királyi állam-
vasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál
benyújtandók, vagy postán oda küldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt anyag értéké-
nek 5%-a legkésőbb 1903. évi november hó
27-én déli 12 óráig a magyar királyi állam-
vasutak budapesti pénztáránál leteendő.

Szállításra mérvadók és kötelezők a
122291/96. sz. általános szállítási és az illető
anyagokra vonatkozó különleges felételek,

A szállításra vonatkozó egyéb pályázati fel-
tételek, melyek a részletes módzatokat tartal-
mazzák, az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési
szakosztályában, valamint az üzletvezetőségénél és
a hazai kereskedelmi és iparkamaránál megte-
kinthetők.

Ezen részletes módzatok leírása az ajánla-
tot tenni szándékozókak fentnevezett magyar
királyi államvasuti hivatal által ingyen adatik
ki, vagy kívánságára postán küldetik.

Budapest, 1903. október hóban.
(3.3) Az igazgatóság.
(Utányomás nem díjazatik.)

Hirdetések

felvételnek a

„TORONTÁL“ kiadóhivatalában.

19400/I. sz. Magyar kir. államvasutak.
Üzletvezetősége Szombathely.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szombathelyi üzlet-
vezetősége a részére 1904. esetleg 1906. év végéig
a következő csoportokba sorozott anyagokból
felmerülő tényleges szükségletnek szállítást biz-
tosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot
hirdet m. p.

I. Kavics és terméskő.

II. Mész.

III. Téglák.

IV. Fagygyu.

V. Kőszénkátrány szállítására.

A kiírás tárgyát képező egyes cikkeket fel-
tűntető jegyzékek, melyek egyszerűsített ajánlati
mintaként szolgálnak valamint a szállításokra vonat-
kozó részletes pályázati felhívás valamenyi hazai
kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és
a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősé-
g általános I. osztálya anyag és leltárbeszerzési
csoportjánál kaphatók, a hol bővebb felvilágosítá-
sok is adatnak.

A szabályszerűen kiállított s ivenként 1 koro-
nás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok
lepecsételve legkésőbb f. évi november hó 23-ik
napjának délelőtti 10 óráig a szombathelyi üzlet-
vezetőség általános I. osztálya anyag és leltár
beszerzési csoportjában andóndók az illetőleg posta
utján oda küldendők és azok borítéka ezen kül-
cimmal látványos: Ajánlat 19400/903. számhoz.

Később benyújtott ajánlatok valamint olyanok,
melyek nem pontosan a részletes módzatok betar-
tása mellett állítanak ki, nem vételnek figye-
lembe.

Szombathely, 1903. október hóban.
(3.3) Az üzletvezetőség.
(Utányomás nem díjazatik.)

GYOMORBAJOSOKNAK.

Mindazoknak, kik meghülés, gyomortulterhelés, hiányos táplálkozás vagy nehezen emészthető
tulforró vagy hideg étellekkel, vagy rendetlen életmóddal gyomorbajt:

gyomorkatarrust, gyomorgörsöt, gyomorfejtést, emésztési zavarokat, elnyálkásodást stb.

szereztek, ezennel kitünő háziszert ajánlunk. Ez az évek óta előnyösen ismert, az emésztést elősegítő
és vértisztító szer.

Hubert Ullrich-féle gyógyfü-bor.

Ez a gyógyfü-bor kitünő gyógyhatásuaknak ellenséget tüvekből és jó borból készült; erősíti
és eltelt az egész emésztőszervet, anélkül, hogy hajtó hatása lenne. Ez a gyógybor eltávolít
minden zavart a véredényekből, megtisztítja a vért a betegséget okozó anyagoktól és új vér képzé-
sre elősegíti.

A gyógybornak még idejekorán való használata a kezdődő gyomorbajt csírájában fojtja meg.
Nem kellene tehát késlekedni, használatát más gyomorrontó, az egészséget veszélyeztető szerek meg-
vétele előtt igénybe venni. Akárhányszor már első használat után eltűnt minden gyomorbajt jelző
szimptomát, mint: a fejfájást, gyomorgörsöt, felfuodást, hányással járó rosszulletet, mely krónikus
különösen régi bajoknál) annál hevesebben szokott föllépni.

A székrekedést és ennek kellemetlen következményeit, mint: szorulást, a vesé-
ben, a májban való vértululást, szívdobogást, álmatlanságot stb.,
a gyógybor gyorsan és enyhén megszünteti. A gyógybor elmulasztja a rossz emésztést, az emésztési
szerveket könnyű kiválás által szinte megújítja és megszabadítja a gyomrot és beleket a káros
anyagoktól.

Soványág, sápadtság, vérszegénység, elerőtlenedés többnyire

emésztés, hiányos vérképzés és a máj beteges állapotának következményei. Teljes étvágytalanság mellett
elernyedés és kedélylehangoltság, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjszakák következtében az
ilyen betegek gyakran lassan elsenyednek. A gyógyfü-bor a meggyöngyült életerőt helyreállítja. — A
gyógyfü bor növeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcsere, meg-
javítja a vérképzést, megnyugtatja az izgatott idegeket és a betegnek új erőt, új életet ad. Ezt számos
elismerés és köszönő-irat bizonyítja.

A gyógyfü-bor kapható 3 és 4 koronás palackokban a következő helységek gyógyszerárta-
ban, u. m.: Nagybecskerek, Elemér, Román-Ecska, Mosorin, Józseffalva, Csurog, Gyurgyevo, Bács-
Tisza, Földvár, Kumán, Melence, Bégaszentgyörgy, Isvánföld, Ernesztháza, Bótos, Tomasevác, Ozora,
Jarkovác, Parkasd, Perlasz, Titel, Szlankamén, Uj-Karlovitz, F.-Kovil, Kacs, Temerin, Bács-Szent-Tamás,
Török-Becse, Uj-Becse, Basahid, Torda, Szerb-Ittebe, Ó-Becse, Franyova, Párdány, Szakula, India,
Pétervárad, Ujvidék, stb., ugymint valamennyi helységében Ausztria-Magyarországnak.

A nagybecskereki gyógyszerárta szállít eredeti áron 3 és több üveg gyógyfübort Ausztria-
Magyarország minden helységébe.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Mindenki rendeljen

Hubert Ullrich-féle gyógyfü-bort.

(14-12.11)